

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1939 kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående ändrade bestämmelser i bankoreglementet och reglementet för riksgäldskontoret rörande kompetensvillkor för erhållande av tjänst i riksbanken och riksgäldskontoret.

I skrivelse till fullmäktige i riksbanken den 28 februari 1939 anhöll bankoutskottet, med anledning av framställning från riksbankstjänstemännens förening, att fullmäktige ville efter hörande av lönenämnden för riksdagens verk, taga under övervägande sådan ändring av §§ 32 och 33 bankoreglementet, att i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i riksgäldskontorets reglemente (§§ 64 och 66) vid tillsättande av ledig tjänst särskilt beslut om dispens måste föreligga, innan till prövning upptoges ansökning av person, som icke uppfyllde de föreskrivna kompetensvillkoren, samt att fullmäktige därefter ville till utskottet inkomma med det utlåtande och förslag, vartill omständigheterna kunde föranleda.

Med anledning därav anmodade fullmäktige lönenämnden att avgiva yttrande i ärendet, därvid fullmäktige tillika hemställde, att lönenämnden vid frågans prövning ville överväga, huruvida icke enhetlighet i sagda hänseende lämpligen kunde ernås genom att i stället bringa ovan avsedda författningsrum i riksgäldskontorets reglemente till överensstämmelse med nuvarande för riksbanken gällande bestämmelser i ämnet.

Sedan lönenämnden avgivit yttrande och förslag i ämnet och styrelsen för riksbankstjänstemännens förening och föreningen kvinnor i statens tjänst yttrat sig över vad lönenämnden föreslagit, hava fullmäktige med skrivelse den 17 maj 1939 jämte eget yttrande till bankoutskottet överlämnat handlingarna i ärendet.

Nu gällande kompetensbestämmelser hava följande lydelse:

*Bankoreglementet.***§ 32.**

För erhållande av ordinarie tjänst i riksbanken gälla följande kompetensbestämmelser:

a) beträffande tjänst i 16:e—30:e lönegraderna:

*Riksgäldskontorets reglemente.***§ 64.**

Beträffande kompetensfordringarna för erhållande av ordinarie befattning i riksgäldskontoret gälla följande bestämmelser:

För att kunna antagas till tjänste-

Bankoreglementet.

studentexamen eller avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseeende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt; till ombudsman eller biträdande ombudsman kan dock endast den antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas;

b) beträffande tjänst såsom kame-ralbiträde och kontorsskrivare i 7:e respektive 11:e lönegraderna:

realexamen (realskoleexamen), avgångsbetyg från kommunal flickskola eller avgångsbetyg från 8-klassigt läroverk för kvinnlig ungdom, medförande normalskolekompetens.

Utan hinder härav äga fullmäktige, då omständigheterna därtill föranleda, att till ordinarie tjänstemän i ovannämnda lönegrader antaga sökande, som på annat sätt ådagalagt erforderlig kompetens; dock må dispens ej medgivas beträffande tjänst, för vilken ovan föreskrives juridisk kompetens.

§ 33.

Vid alla tjänstetillsättningar skall till tjänsten antagas den, som för tjänsten är mest skicklig och passande.

Vid tillsättande av ordinarie tjänst inom 1:a—30:e lönegraderna må icke antagas annan än den, som anmält sig såsom sökande till tjänsten.

Nuvarande bestämmelser om sättet för ledigförklarande av tjänster i de båda verken återfinnas i § 31 bankoreglementet och § 65 riksgäldskontorets reglemente samt hava följande lydelse:

Bankoreglementet.

§ 31.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst inom 1:a—30:e lönegraderna tillsät-

Riksgäldskontorets reglemente.

man i någon av 16:e—30:e lönegraderna fordras att hava avlagt studentexamen; till sekreterare och ombudsman eller notarie kan dock endast den antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas.

Tjänsteman i 7:e—14:e lönegraderna, utom förste riksgäldsvaktmästare och riksgäldsvaktmästare, skall hava avlagt realexamen (realskoleexamen) eller erhållit avgångsbetyg från kommunal flickskola eller 8-klassigt läroverk för kvinnlig ungdom, medförande normalskolekompetens.

För erhållande av tjänst såsom förste riksgäldsvaktmästare och riksgäldsvaktmästare samt tjänst i 4:e lönegraden ävensom ordinarie tjänst vid riksdagens hus erfordras att hava med gott vitsord genomgått folkskola och i övrigt ådagalagt för tjänsten erforderliga kunskaper.

I undantagsfall och då särskilda omständigheter därtill föranleda må fullmäktige medgiva dispens från föreskrifterna angående studentexamen respektive realexamen (realskoleexamen) eller avgångsbetyg från kommunal flickskola eller 8-klassigt läroverk för kvinnlig ungdom.

§ 66.

Vid tjänsters tillsättande utnämnes bland kompetenta sökande den som fullmäktige med avseende å vikten och ansvarigheten av de särskilda befattningarna finna till den lediga tjänsten mest skicklig och passande.

Riksgäldskontorets reglemente.

§ 65.

Innan i § 64 omnämnd ordinarie tjänst tillsättes, skall tjänsten till an-

Bankoreglementet.

tes, skall tjänsten till ansökan kungöras ledig medelst anslag inom bankens samtliga kontor samt dessutom, beträffande tjänst inom 16:e—30:e lönegraderna, medelst tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. Ansökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad i riksbanken.

Mom. 2. Anmäler sig icke någon fullt lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

Riksgäldskontorets reglemente.

sökan kungöras ledig medelst anslag inom riksgäldskontoret samt dessutom beträffande tjänst i 16:e—30:e lönegraderna medelst tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. Ansökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad.

Anmäler sig icke någon fullt lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

Lönenämnden har i sitt yttrande anfört och hemställt följande.

Beträffande kompetensfordringarna för erhållande av ordinarie befattning vid riksbanken och riksgäldskontoret är lönenämnden i likhet med bankoutskottet av den uppfattningen, att enhetliga bestämmelser härom böra bli gällande.

Vad först angår kompetensfordringarna för tjänst i 16:e och högre lönegrader gäller för närvarande vid båda verken, att sökande skall hava avlagt studentexamen. Med studentexamen likställes i bankoreglementet avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt. Sistnämnda föreskrift torde böra upptagas jämväl i riksgäldskontorets reglemente. I detta sammanhang bör erinras, att enligt det av lönekommittén för riksdagens verk den 13 februari 1939 avgivna förslaget till avlöningsreglemente för riksdagens verk ifrågavarande lönegrader intagits i löneplanen R A, varjämte antalet lönegrader ökats från 30 till 34. Vid bifall till kommitténs förslag torde den ändring böra vidtagas, att ifrågavarande kompetensbestämmelser föreskrivas för 16:e—34:e lönegraderna i nämnda löneplan. Lönenämndens förslag är upprättat under nyssnämnda förutsättning.

Beträffande tjänst inom 7:e—15:e lönegraderna torde det enligt lönenämndens uppfattning vara tillräckligt, att såsom kompetensfordran föreskriva avlagd realexamen eller avgångsbetyg från kommunal flickskola eller högre läroanstalt för flickor medförande s. k. normalskolekompetens. Motsvarande föreskrift gäller för närvarande beträffande riksbanken för kameralbiträde och kontorsskrivare i 7:e respektive 11:e lönegraderna och i fråga om riksgäldskontoret för tjänsteman i 7:e—14:e lönegraderna utom för förste riksgäldsvaktmästare och riksgäldsvaktmästare. I jämförelse med nuvarande bestämmelser i de båda verkens reglementen har dock i lönenämndens förslag den formella ändringen vidtagits, att beteckningen »8-klassigt läroverk för kvinnlig ungdom medförande normalskolekompetens» utbyttits mot den i gällande skolföreskrifter använda benämningen »högre läroanstalt för flickor medförande s. k. normalskolekompetens». Lönenämndens förslag omfattar därjämte med vissa särskilt angivna undantag samtliga befattningar inom 7:e—15:e lönegraderna.

Vad angår nyssberörda undantag från kompetensbestämmelserna för tjänster i 7:e—15:e lönegraderna torde dessa enligt lönenämndens mening

böra avse, vid riksbanken tjänst, tillhörande vaktpersonalen, samt tjänst såsom maskinist, eldare och chaufför samt vid riksgäldskontoret tjänst såsom förste riksgäldsvaktmästare och riksgäldsvaktmästare. För omfördälda tjänster ävensom samtliga tjänster vid riksdagens hus torde samma kompetensfordringar böra gälla som för befattning i lägre lönegrad än den 7:e. Dessa fordringar synas böra vara avgångsbetyg från folkskola enligt § 47 folkskolestadgan samt intyg om för tjänsten i övrigt erforderliga kunskaper. Den av lönenämnden sålunda föreslagna bestämmelsen ansluter sig i sak till vad som föreskrives i riksgäldskontorets reglemente och innebär formellt en nyhet för riksbanken, som för närvarande saknar föreskrifter beträffande här avsedd personal.

Vidkommande härefter frågan om dispens från kompetensfordringarna har det synts lönenämnden mest ändamålsenligt, att bestämmelsen härom avfattas i nära överensstämmelse med nuvarande föreskrift i riksgäldskontorets reglemente. Dock har bestämmelsen synts kunna givas en mera generell avfattning i viss anslutning till föreskriften i bankoreglementet.

Beträffande kungörande av ledig tjänst meddelas bestämmelser i § 31 § bankoreglementet och § 65 § reglementet för riksgäldskontoret. Lönenämnden anser det vara lämpligt, att även ifrågavarande bestämmelser erhålla en likformig avfattning för de båda verken och synes i sådant syfte den i bankoreglementet givna föreskriften böra upptagas i riksgäldskontorets reglemente. I sammanhang härmed torde §§ 31 och 32 bankoreglementet böra byta plats.

Jämväl i fråga om de föreskrifter, som meddelas i § 33 bankoreglementet och § 66 riksgäldskontorets reglemente, torde en likformig avfattning böra komma till stånd. I sådant syfte har lönenämnden framlagt förslag till ändrad lydelse av båda paragraferna. Ändringarna äro huvudsakligen av formell art.

Åberopande det anförda får lönenämnden föreslå, att nedan angivna paragrafer i bankoreglementet och reglementet för riksgäldskontoret erhålla följande ändrade lydelse.

Bankoreglementet.

§ 31.

För erhållande av ordinarie befattning enligt den i avlöningsreglementet för riksdagens verk intagna löneplanen R A gälla följande kompetensbestämmelser:

1. Beträffande tjänst i 16:e—34:e lönegraderna:

- a) studentexamen eller
- b) avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt;

till ombudsman eller biträdande ombudsman kan dock endast den antagas, som fullgjort vad författningar-

Riksgäldskontorets reglemente.

§ 64.

sekreterare och ombudsman eller notarie

Bankoreglementet.

na föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas.

2. Beträffande tjänst i 7:e—15:e lönegraderna med nedan angivna undantag:

a) realexamen eller

b) avgångsbetyg från kommunal flickskola eller högre läroanstalt för flickor medförande s. k. normalskolekompetens.

3. Beträffande tjänst i lägre lönegrad än den 7:e, *tjänst tillhörande vaktpersonalen samt tjänst såsom maskinist, eldare och chaufför:*

avgångsbetyg från folkskola enligt § 47 folkskolestadgan samt intyg om för tjänsten i övrigt erforderliga kunskaper.

I undantagsfall och då särskilda omständigheter därtill föranleda må fullmäktige medgiva dispens från föreskrifterna i mom. 1. och 2.; dock ej beträffande tjänst för vilken ovan föreskrives juridisk kompetens.

§ 32.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst inom 1:a—34:e lönegraderna enligt löneplanen R A tillsättes, skall tjänsten till ansökan kungöras ledig genom anslag inom *bankens samtliga kontor* samt dessutom, beträffande tjänst inom 16:e—34:e lönegraderna, genom tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. Ansökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad.

Mom. 2. Anmäler sig icke någon lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

§ 33.

Vid tjänstetillsättningar skola fullmäktige utse den sökande, som för tjänsten med avseende å dess vikt och ansvarighet är mest lämplig och skicklig.

Riksgäldskontorets reglemente.

samt tjänst såsom förste riksgäldsvaktmästare och riksgäldsvaktmästare ävensom tjänst vid riksdagens hus.

§ 65.

riksgäldskontoret

§ 66.

Fullmäktige i riksbanken hava i ärendet anfört följande.

De nuvarande bestämmelserna i § 32 andra stycket bankoreglementet, vilka berättiga fullmäktige att, då omständigheterna därtill föranleda, medgiva undantag från de i paragrafen stadgade kompetensvillkoren, hava synts fullmäktige ändamålsenliga. Det torde icke heller kunna med fog göras gällande, att ifrågavarande bestämmelser av fullmäktige utnyttjats för att åsidosätta de föreskrivna kompetenskraven. Bestämmelserna tillkommo jämlikt beslut av 1934 års riksdag (se bankoutskottets utlåtande 1934: 78, sid. 50). Såsom motivering till sitt förslag i ämnet anförde fullmäktige, att förslaget byggde på principen, att fullmäktige skulle äga frihet att till ordinarie tjänst i vilken grad som helst befordra sökande, som vore den för tjänsten mest skicklige och passande, även om han icke uppfyllde de föreskrivna kompetensvillkoren. Detta uttalande föranledde ingen erinran från bankoutskottet. Emellertid hava fullmäktige endast i ett fall tagit medgivandet i anspråk. Fullmäktige skulle säkerligen icke hava funnit anledning att göra någon saklig skillnad i behandlingen av här avsedda befordringsärende, därest den av lönenämnden föreslagna formuleringen av ifrågavarande bestämmelse ägt tillämpning. Som fullmäktige i annat sammanhang framhållit, hava fullmäktige icke heller haft för avsikt att annat än undantagsvis och då särskilda omständigheter därtill föranleda använda dispensmöjligheten. Därest den av lönenämnden föreslagna omformuleringen av här avsedda bestämmelse kommer att medföra någon reell skillnad mot vad som hittills tillämpats, skulle detta vara, att den föreslagna bestämmelsen närmast borde föranleda, att dispens skulle hava medgivits *i förväg*, innan vederbörandes ansökan till ledigförklarad tjänst kan upptagas till prövning. Men en sådan tillämpning torde icke vara lämplig. Eftersom fullmäktige skulle hava att besluta såväl angående dispensen som beträffande tjänstetillsättningen, måste det te sig naturligare, att endast ett beslut meddelas; tjänstetillsättningen bör med andra ord liksom hittills samtidigt innebära dispens. I de fall, då Kungl. Maj:t tillsätter tjänst utan att förord behöver avgivas av underlydande myndighet, torde det icke heller förekomma, att särskilt dispensbeslut meddelas, när någon som saknar formell kompetens anses böra erhålla tjänsten. Fullmäktige anse sig följaktligen böra i första hand förorda bibehållande av nuvarande dispensbestämmelser i bankoreglementet oförändrade. Skulle emellertid utskottet anse ändring påkallad för att uppnå överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i riksgäldskontorets reglemente, vilja fullmäktige icke motsätta sig, att den av lönenämnden föreslagna avfattningen av bestämmelsen vinner tillämpning.

Lönenämnden har jämväl föreslagit ändrad formulering av första stycket i § 32 bankoreglementet, vilket författningsrum innefattar de formella kompetensvillkoren. Detta förslag, som i sak överensstämmer med vad som för närvarande gäller, har — om man bortser från vissa rent formella jämkningar — icke givit fullmäktige anledning till annan erinran än att samma kompetens som föreskrives för 7:e—15:e lönegraderna torde uttryckligen böra gälla även för tjänst i 4:e lönegraden. Till denna lönegrad — den lägsta inom riksbanken förekommande — hänföras kontorsbiträdena. Om man skulle uppehålla en skillnad i kompetens mellan 4:e och 7:e lönegraderna, skulle följderna bli, att kontorsbiträde, som icke fyller kompetensvillkoren för 7:e lönegraden, saknar befordringsmöjligheter. Att detta icke är lämpligt vare sig ur riksbankens eller tjänstemannens synpunkt torde vara uppenbart. Riksbanken har också hittills vid anställning av rekryterings-

personal för 4:e lönegraden, med ett enda undantag, krävt samma examina som för tjänst i 7:e lönegraden.

De förslag till ändringar i §§ 31 och 33 gällande bankoreglemente, som lönenämnden förordnat, hava endast formell innebörd. Enligt § 31 mom. 1 skall kungörelse om ledig ordinarie tjänst avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad i riksbanken. Denna bestämmelse — vilken jämväl återfinnes i lönenämndens förslag — har icke kunnat helt tillämpas, eftersom olika kompetensvillkor varit gällande för vaktpersonalen i förhållande till övriga befattningshavare i motsvarande lönegrader. Detsamma liar gällt beträffande ombudsmännen. Bestämmelsen saknar också reell betydelse, eftersom tjänstemännen såväl enligt gällande avlöningsreglemente som enligt det föreslagna nya avlöningsreglementet för riksdagens verk äro skyldiga att låta förflytta sig till annan stationeringsort eller annan befattning vid riksbanken. Fullmäktige vilja därför föreslå, att bestämmelsen utgår. Detta innebär ej, att fullmäktige komma att känna sig förhindrade att även i fortsättningen förklara tjänst i allmänhet inom lönegraden till ansökan ledig, såvitt detta anses lämpligt.

Även i övrigt hava fullmäktige — som avstyrka riksbankstjänstemännens förenings framställning om att § 33 bankoreglementet skulle erhålla samma avfattning som § 66 i reglementet för riksgäldskontoret — ansett sig böra föreslå vissa smärre formella jämkningar i lönenämndens förslag beträffande förevarande paragrafer (nuvarande §§ 31—33).

Lönenämnden har föreslagit, att nuvarande §§ 31 och 32 borde byta plats. Mot detta förslag hava fullmäktige intet att erinra. Emellertid synes det ur logisk synpunkt lämpligast att i samband därmed nuvarande § 30 i bankoreglementet flyttas efter nuvarande § 33.¹ Till följd härav skulle nuvarande § 32 betecknas såsom § 30, nuvarande § 31 bibehålla sin nummerbeteckning, § 33 betecknas såsom § 32 och § 30 såsom § 33.

På anmodan av bankoutskottet hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* i skrivelse den 25 maj 1939 avgivit yttrande över frågan, huruvida icke — för vinnande av enhetlighet i förevarande hänseende mellan riksbanken och riksgäldskontoret — de för riksgäldskontoret gällande föreskrifterna i ämnet kunde bringas i överensstämmelse med de av fullmäktige i riksbanken föreslagna bestämmelserna. Fullmäktige i riksgäldskontoret hava anført följande:

Bestämmelser rörande kompetensfordringar för riksgäldskontorets tjänstemän och angående återbesättande av lediga tjänster finnas intagna under §§ 64, 65 och 66 i reglementet för riksgäldskontoret.

Från de i § 64 föreskrivna kompetensfordringarna skiljer sig bankofullmäktiges förslag (§ 30), fränsett vissa formella jämkningar, dels därigenom att för erhållande av tjänst i lägst 16:e lönegraden med studentexamen såsom kompetensvillkor likställes avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens inseende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt, dels ock att för tjänst i lägre lönegrad än den 7:e — fränsett tjänst, avsedd för vaktpersonal — skola gälla enahanda kompetensfordringar som för tjänst i 7:e—15:e lönegraderna. Fullmäktige i riksgäldskontoret anse sig icke kunna tillstyrka sistnämnda av bankofullmäktige

¹ Se Bankoutskottets utlåtande nr 72.

föreslagna ändring. Det synes fullmäktige vara befogat att beträffande kompetensbestämmelserna en viss skillnad uppehålls mellan högre och lägre befattningar inom här ifrågavarande kategori. Det torde visserligen kunna ifrågasättas, om därvid ej till de lägre tjänsterna borde hänföras jämväl tjänst i 7:e lönegraden, men äro fullmäktige ej beredda att för närvarande framlägga något förslag i detta avseende, utan hemställa, att nuvarande bestämmelser tills vidare bliva oförändrade. Däremot vilja fullmäktige ej motsätta sig, att avgångsexamen från ovan angivna bildningsanstalter må kvalificera till erhållande av tjänst med lön enligt 16:e—34:e lönegraderna i den i avlöningsreglementet för riksdagens verk intagna löneplanen RA.

Beträffande de i § 64 i reglementet för riksgäldskontoret meddelade bestämmelser om dispens i vissa fall från föreskrivna kompetensvillkor hava fullmäktige funnit desamma på ett tillfredsställande sätt tillgodose möjligheten att lämna dispens och förorda därför, att desamma till sitt sakliga innehåll bibehållas oförändrade.

Vad härefter angår föreskrifterna i § 65 angående kungörande av ledig tjänst (§ 31 i bankofullmäktiges förslag) anse fullmäktige bestämmelsen, att kungörelsen skall avse ledig ordinarie tjänst i allmänhet i viss lönegrad principiellt riktig. Med hänsyn till de olika kompetensbestämmelser, som gälla för sekreteraren och ombudsmannen, notarien samt förste riksgäldsvaktmästaren och riksgäldsvaktmästarna ävensom personalen vid riksdagens hus i förhållande till övriga tjänstemän i motsvarande lönegrader hava fullmäktige ansett sig kunna utan hinder av sagda bestämmelse i kungörelse angående dylik tjänst tillika angiva tjänstens benämning i tjänstförteckningen för riksgäldskontoret respektive riksdagens hus. Därest bankoutskottet skulle anse den ifrågavarande bestämmelsen böra utgå, vilja fullmäktige emellertid ej göra någon erinran däremot.

Fullmäktige vilja slutligen i fråga om den redaktionella utformningen av §§ 64, 65 och 66 i reglementet för riksgäldskontoret för sin del tillstyrka den av lönenämnden föreslagna lydelsen, dock med iakttagande av vad fullmäktige här ovan anfört beträffande § 65. Skulle emellertid utskottet anse formella jämkningar påkallade för att uppnå överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i bankoreglementet vilja fullmäktige icke motsätta sig sådana.

Utskottet. Det initiativ med avseende å kompetensvillkoren för erhållande av ordinarie tjänst i riksbanken och i riksgäldskontoret, som utskottet i år tagit, utgör ett led i strävandena att ernå såvitt möjligt enhetliga bestämmelser i avlönings- och anställningsförhållandena för personalen vid riksdagens två största verk. Utskottet vill erinra, att en dylik enhetlighet i åtskilliga hänseenden redan tidigare vunnits genom beslut av riksdagen, berörande såväl tjänsters placering i lönegrad som allmänna vid sidan av avlöningsreglementena meddelade föreskrifter. Likformighet i riksdagens verks löneförhållanden har ock enligt gällande instruktion varit vägledande för den verksamhet, som bedrivits av lönenämnden för riksdagens verk sedan dess tillkomst år 1922. På ett flertal nya områden hava enhetliga bestämmelser ernåtts genom det löneregleringsarbete, som resulterat i de vid årets riksdag godkända avlöningsreglementena för ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk.

Från angivna utgångspunkt synes det utskottet önskvärt, att enhetlighet kommer till stånd jämväl beträffande de bestämmelser, som reglera här avsedda kompetensvillkor. Det förslag, som i sådant syfte utarbetats av lönenämnden, finner utskottet vara väl ägnat att läggas till grund för ett riksdagsbeslut i ämnet. I detta förslag hava sammanförts föreskrifter i ämnet från såväl riksbankens som riksgäldskontorets reglementen på ett sätt, som borde kunna godtagas av de båda verken. I sitt yttrande över lönenämndens förslag hava dessa verks fullmäktige också förklarat sig kunna i stort sett biträda förslaget. Bankofullmäktige hava emellertid — förutom vissa formella jämkningar — ifrågasatt i första hand ett bibehållande av nuvarande dispensbestämmelser i bankoreglementet. Fullmäktige hava dock icke velat motsätta sig, att dessa bestämmelser givas en avfattning, som i huvudsak ansluter sig till den av lönenämnden föreslagna. Därjämte hava bankofullmäktige förordat den ändringen i lönenämndens förslag, att samma kompetensvillkor, som enligt förslaget skulle föreskrivas för 7:e—15:e lönegraderna, borde gälla även för 4:e lönegraden (kontorsbiträde). Vidare hava bankofullmäktige ifrågasatt ett uteslutande av den nu gällande föreskriften, att kungörelse om ledig tjänst skall avse tjänst i allmänhet inom viss lönegrad. Bankofullmäktiges förslag beträffande kompetensen för kontorsbiträde har emellertid icke tillstyrkts av fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka dessutom helst önska bibehålla nuvarande bestämmelse om kungörande av ledig tjänst.

Vid övervägande av vad sålunda förekommit har utskottet — bortsett från vissa formella jämkningar — funnit avvikelser från lönenämndens förslag icke vara lämpliga i vidare mån än som påkallas av bankofullmäktiges förslag beträffande kompetensen för tjänst i 4:e lönegraden. Såsom bankofullmäktige framhållit, medför upprätthållandet av den nuvarande skillnaden i kompetensföreskrifterna beträffande 4:e och 7:e lönegraderna, att kontorsbiträde, som icke fyller kompetensvillkoren för erhållande av tjänst såsom kameralbiträde i 7:e lönegraden, saknar befordringsmöjligheter. Frånvaron av enhetliga kompetensvillkor för ifrågavarande två lönegrader har också inom riksgäldskontoret i tillämpningen visat sig vara förenad med olägenheter, vilket tagit sig uttryck i ett flertal hos bankoutskottet anförda besvär. Vid bedömande av olika möjligheter att ernå enhetlighet på förevarande område har utskottet kommit till det resultatet, att den mest rationella lösningen skulle vara att såsom bankofullmäktige föreslagit fastställa samma kompetensbestämmelser för ifrågavarande personal. Då innehavarna av kontorsbiträdesbefattningarna skola utgöra rekryteringspersonal för befattningar i jämförelsevis höga lönegrader, torde de föreslagna kompetensvillkoren icke få anses vara onödigt stränga. Bankofullmäktige hava framhållit, att — fränsett ett undantagsfall — dessa villkor av riksbanken krävts vid anställning av rekryteringspersonal för 4:e lönegraden. Enligt vad utskottet inhämtat, uppställas numera i riksgäldskontoret enahanda krav vid anställning av biträdespersonal; i detta verk finnas

endast två e. o. kontorsbiträden utan här ifrågasatt formell kompetens. Någon svårighet att tillämpa den föreslagna bestämmelsen torde alltså icke föreligga. Enligt utskottets mening torde någon särskild övergångsbestämmelse för öppnande av befodringsmöjlighet till ordinarie tjänst i 4:e lönegraden för nuvarande e. o. kontorsbiträden i riksbanken och riksgäldskontoret, som icke fylla de föreslagna kompetensbestämmelserna, icke erfordras, då det lär kunna förväntas, att fullmäktige i förevarande fall komma att använda sin befogenhet att meddela dispens från bestämmelserna.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med tillämpning från och med den 1 juli 1939, besluta

- 1) att §§ 30, 31 och 32 bankoreglementet skola erhålla den ändrade lydelse, som härvid fogade *Bilaga I* utvisar;
- 2) att §§ 64, 65 och 66 reglementet för riksgäldskontoret skola erhålla den ändrade lydelse, som härvid fogade *Bilaga II* utvisar.

Stockholm den 8 juni 1939.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Berling, Friggeråker, Sandén, Sundvik, Swartling, von Horn och Albertsson;

från andra kammaren: herrar Lovén, K. A. Westman, Gustavson i Västerås*, Svedman*, Johansson i Djursnäs, Henriksson och Sundberg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Bilaga I.

Förslag

till

ändring i vissa delar av bankoreglementet.**§ 30.**

Mom. 1. För erhållande av ordinarie tjänst med lön enligt den i avlöningsreglementet för riksdagens verk intagna löneplanen RA gälla följande kompetensvillkor, nämligen

1:o) beträffande tjänst, tillhörande någon av 16:e—34:e lönegraderna:

a) studentexamen eller

b) avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens in-seende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt;

dock att till ombudsman eller biträdande ombudsman endast den kan antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas;

2:o) beträffande tjänst i lägre lönegrad än den 16:e, vilken icke avses under 3:o):

a) realexamen eller

b) avgångsbetyg från kommunal flickskola eller högre läroanstalt för flickor medförande s. k. normalskolekompetens;

3:o) beträffande vaktmästartjänst samt tjänst såsom maskinist, eldare eller chaufför:

avgångsbetyg från folkskola enligt § 47 folkskolestadgan samt intyg om för tjänsten i övrigt erforderliga kunskaper.

Mom. 2. I undantagsfall och då särskilda omständigheter därtill för-anleda må fullmäktige medgiva dispens från ovan i 1:o) eller 2:o) med-delade bestämmelser, dock ej beträffande tjänst, för vilken föreskrivits juri-disk kompetens.

§ 31.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst, varmed är förenad lön enligt löneplanen RA, tillsättes, skall tjänsten till ansökan kungöras ledig genom anslag inom bankens samtliga kontor samt dessutom, beträffande tjänst inom 16:e—34:e lönegraderna, genom tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. An-sökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad.

Mom. 2. Anmäler sig icke någon lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

§ 32.

Till ledig tjänst skall den sökande utses, som är för tjänsten mest lämplig och skicklig.

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 64, 65 och 66 reglementet för riksgäldskontoret.**§ 64.**

Mom. 1. För erhållande av ordinarie tjänst med lön enligt den i av-löningsreglementet för riksdagens verk intagna löneplanen RA gälla följande kompetensvillkor, nämligen

1:o) beträffande tjänst, tillhörande någon av 16:e—34:e lönegraderna:

a) studentexamen eller

b) avgångsexamen från statsunderstött eller under skolöverstyrelsens in-seende ställt handelsgymnasium eller motsvarande bildningsanstalt;

dock att till sekreterare och ombudsman eller notarie endast den kan antagas, som fullgjort vad författningarna föreskriva i avseende å dem, som i domarevärv må begagnas;

2:o) beträffande tjänst i lägre lönegrad än den 16:e, vilken icke avses under 3:o):

a) realexamen eller

b) avgångsbetyg från kommunal flickskola eller högre läroanstalt för flickor medförande s. k. normalskolekompetens;

3:o) beträffande vaktmästartjänst samt tjänst vid riksdagens hus:

avgångsbetyg från folkskola enligt § 47 folkskolestadgan samt intyg om för tjänsten i övrigt erforderliga kunskaper.

Mom. 2. I undantagsfall och då särskilda omständigheter därtill för-anleda må fullmäktige medgiva dispens från ovan i 1:o) eller 2:o) med-delade bestämmelser, dock ej beträffande tjänst, för vilken föreskrivits juri-disk kompetens.

§ 65.

Mom. 1. Innan ordinarie tjänst, varmed är förenad lön enligt lönepla-nen RA, tillsättes, skall tjänsten till ansökan kungöras ledig genom anslag inom riksgäldskontoret samt dessutom, beträffande tjänst inom 16:e—34:e lönegraderna, genom tillkännagivande i Post- och inrikes tidningar. An-sökningstiden må ej understiga fjorton dagar. Kungörelse skall avse tjänst i allmänhet i viss lönegrad.

Mom. 2. Anmäler sig icke någon lämplig och skicklig sökande, skall ny ansökningstid utsättas.

§ 66.

Till ledig tjänst skall den sökande utses, som är för tjänsten mest lämplig och skicklig.